

וְעַל דָּא עַד לָא אֲתַגְזֹר אֲבָרְהָם תְּוֹה לִיּוֹה הָאִי דְרִגְנָא
 כְּדִאמְרֵן. בֵּינֵן דְּאֲתַגְזֹר מִיָּד וַיֵּרָא אֱלֹוִי יְיָ וְגו' ^(שָׂאֵר) (דף צא ע"ב) דְּרִגְנִין עַל הָאִי דְרִגְנָא, וְהָאִי
 דְרִגְנָא מְלִיל עֲמִיּוּהַ כְּדָקָא תְּוִי בְּשָׁלִימוֹ. וְאֲבָרְהָם
 אֲתַקְסֵר מִדְּרִגְנָא לְדְרִגְנָא וְעָאֵל בְּבָרִית קְיִמָּא קְדִישָׁא
 כְּדָקָא תְּוִי בְּשָׁלִימוֹ

השלמה מההשמטות (סימן מ"ח)

שְׁכִינְתָּא אֲתַקְרִיאַת אוֹת בְּרִית מְסִטְרָא דְצְדִיק
 יְסוּד עוֹלָם זֹאת אוֹת הַבְּרִית בְּסִינֵי (ס"א
 בֵּינֵי). עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא. וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נֶצַח הוּ"ד.
 אוֹת דָּא צְדִיק, הִיא דָּא שְׁכִינְתָּא (שמות ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת
 יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם מִבֶּטֶר עַד עֲמוּדָא
 דְאֲמַצְעִיתָא. דְלִית שִׁית בְּכָל אֲתֵר אֱלָא מְסִטְרָא דְאֵת
 ו' וְלִית שְׁבִיעֵי אֱלָא מְסִטְרָא דְאֵת י' עֶטְרָה עַל רִישִׁיהַ
 חֲכָמָה עֲלָאָה אוֹת הִיא חֲכָמָה תַּתָּאָה אוֹת הִיא.

לשון הקודש

שְׁכִינְתָּא נִקְרָאת אוֹת בְּרִית מְצַד שֶׁל
 צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. זֹאת אוֹת הַבְּרִית –
 בְּסִינֵי. וּבֵין הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, וּבֵין בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל – נֶצַח הוּ"ד. אוֹת – זֶה צְדִיק. הִיא
 – זוֹ שְׁכִינְתָּא. (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 ה' אֶת הַשָּׁמַיִם – מִבֶּטֶר עַד הָעֲמוּד
 הָאֲמַצְעִי, שְׁאִין שֵׁשׁ בְּכָל מְקוֹם אֱלָא
 מְצַד הָאוֹת ו', וְאִין שְׁבִיעֵי אֱלָא מְצַד

וְעַל כֵּן, טָרַם שְׁנַמּוּל אֲבָרְהָם, הִתְנַה לוֹ
 הַדְרָגָה הַזֹּאת כְּפִי שְׁאֲמֵרְנוּ. בֵּינֵן שְׁנַמּוּל,
 מִיָּד וַיֵּרָא אֱלֹוִי ה' וְגו'. נִרְאוּ כָּל וְשָׂאֵר
 הַדְרָגוֹת עַל הַדְרָגָה הַזֹּאת, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת
 דְּבָרָה עֲמוּ בְּרָאוּי בְּשָׁלְמוֹת. וְאֲבָרְהָם
 נִקְשֵׁר מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, וְנִכְנַס לְבְרִית
 הַקְּדִישׁ כְּרָאוּי בְּשָׁלְמוֹת.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ח)

וּתְקִינֵנוּ לְמַגְזֵר לְתַמְנִיָּיא דְאִיהוּ תַמְן חֲכַמָּה עַד יְסוּד
 לְקַבְּלָא בְהוֹן י' זְעִירָא לְסֻלְקָא לָה עַד כְּתָר לְמַחְוֵי
 עֲטָרָה עַל רְאִישֵׁיהוֹן וּתְקִינֵנוּ לְשׁוּיָיא עָרְלָה בְּכַנָּא
 זְעִירָא לְקַיִים (יִשְׁעִיָּה ס"ה) וְנַחֲשׁ עֲפָר לַחֲמוֹ: (עַד כֹּאן

מֵהַהֲשַׁמְטוֹת)

תָּא חַוֵּי, בִּינוֹן דְּאֲתַגְזֵר אַבְרָהָם, נִפְק מֵעָרְלָה זְעִירָא
 בְּקִיָּימָא קְדִישָׁא זְעִירָא בְּעֲטָרָא קְדִישָׁא זְעִירָא
 בְּקִיָּימָא זְעִירָא קָאִים עֲלֵיהּ, וּבְדִין אֲתַקְיָים עֲלֵמָא
 בְּגִיָּיָהּ. בְּגִין דְּכִתִּיב (יִרְמִיָּה ל"ג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה
 חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וְכִתִּיב (בְּרַאשִׁית ב) אֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָה. בְּה"א בְּרָאָם,
 בְּאַבְרָהָם. וְכֹלָא בְּרֹזָא חֲדָא קָאִים. וּבִשְׁעֵתָא דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא אֲחִמֵּי לִיהּ לְאָדָם כָּל אַנּוּן דְּרִין זְעִירָא,
 זְחָמָא לֹון כָּל חַד וְחַד כָּל דְּרָא וְדְרָא כְּלָהוּ קִיָּמֵי

לשון הקודש

שְׁהַעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהּ, וְאִזּוּ הַתְּקִיָּים הַעוֹלָם
 בְּגִלְלוֹ, מִשּׁוּם שְׁכַתוּב (יִרְמִיָּה ל"ג) אִם לֹא
 בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא
 שָׁמַתִּי, וְכַתּוּב (בְּרַאשִׁית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָה, בְּה"א בְּרָאָם,
 בְּאַבְרָהָם, וְהַכֹּל עוֹמֵד בְּסוּד אַחֵד.
 וּבִשְׁעָה שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרִיד הוּא הֲרָאָה לְאָדָם
 אֵת כָּל אוֹתָם הַדּוֹרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְרָאָה
 אוֹתָם כָּל אַחַד וְאַחַד, כָּל דּוֹר וְדוֹר, כָּלֵם
 עוֹמְדִים בְּגוֹן הָעֵדוֹן בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת

הָאוֹת י', עֲטָרָה עַל רִאשׁוֹ. הַחֲכֵמָה
 הַעֲלִינָהּ הִיא אוֹת, הַחֲכֵמָה הַתְּתוּנָה
 הִיא אוֹת, וְתַקְּנוּ לְמוֹל לְשִׁמְנָה שְׁשָׁם הִיא
 חֲכֵמָה עַד הַיְסוּד, לְקַבְּלָא בְּהֵם י' קַטְנָה
 לְהַעֲלוֹתָהּ עַד הַכְּתָר לְהִיּוֹת עֲטָרָה עַל
 רִאשָׁם, וְתַקְּנוּ לְשִׁים הָעָרְלָה בְּכִלֵּי זְעִירָא,
 לְקַיִם וְנַחֲשׁ עֲפָר לַחֲמוֹ: ע"כ מֵהַהֲשַׁמְטוֹת.
 כֹּאן רָאָה, בִּינוֹן שְׁנַמּוּל אַבְרָהָם, יִצְא
 מֵהָעָרְלָה, וּנְכַנְּס לְבְרִית הַקְּדוּשָׁה,
 וְהַתְּעַטַר בְּעֲטָרָה קְדוּשָׁה, וּנְכַנְּס בְּבְרִית

בְּנִתָּא דְעָרָן בְּהוּא דְיוֹקְנָא דְזַמְיָנִין לְקַיִמָא בְּהַאי
עֲלָמָא.

וְתָא חַזִּי, הָא אֲתָמַר בֵּינָן דְחֲמָא לִיה לְדוֹד דְלָאו
בִּיה חַיִּים כָּלֵל, תְּוֹה, וְאִהּוּ יְהִיב לִיה מְדִילִיה
שְׁבַעִין שָׁנִין, בְּגִין כֶּךָ הוּוּ לִיה לְאָדָם תְּשַׁע מֵאוֹת
וּתְלָתִין שָׁנִין. וְאַנּוֹן שְׁבַעִין אֶסְתַּלְקוּ לִיה לְדוֹד. וּמְלָה
דָּא רָזָא דְחֲכֻמָּתָא אִיהּוּ, דְדוֹד לִית לִיה (יוֹמִין) בַּר
שְׁבַעִין שָׁנִין מֵאָדָם קְדֻמָּתָהּ, וְכֻלָּא רָזָא דְחֲכֻמָּתָא
אִיהּוּ. וְכֹל מַה דְלִתְתָא כֻלָּא אִיהּוּ בְרוּזָא דְלַעִילָא.

וְתָא חַזִּי, בְּכֹל אַנּוֹן דְיוֹקְנִין דְנִשְׁמַתִּין דְעֲלָמָא כְּלָהּוּ
זוּוּגִין זוּוּגִין קַמִּיהָ. לְבַתָּר כִּד אֲתִיִּין לְתַאי
עֲלָמָא קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא מְזוּוג זוּוּגִין.

אָמַר רַבִּי (וְהִידְהָא) יִצְחָק קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא (מְזוּוג זוּוּגִין וְאֹמַר)
אָמַר בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַאי

לשון הקודש

הוא סוד של חכמה. וכל מה שלמטה,
הכל הוא בסוד של מעלה.
ובא וראה, בכל אותן הדמיות של
הנשמות של העולם, כלם לפניו זוגות
וזוגות. לאחר מכן, כשבאים לעולם הזה,
הקדוש ברוך הוא מזוג זווגים.

אמר רבי (והידה) יצחק, הקדוש ברוך
הוא (מזוג זווגים ואומר) אמר בת פלוני

שעתידים לעמד בה בעולם הזה.
ובא וראה, הרי נתבאר, בין שראה את
דוד שאין בו חיים כלל, תמה, והוא נתן
לו משלו שבעים שנים. משום כך היו לו
לאדם תשע מאות ושלשים שנים, ואותם
השבעים עלו לו לדוד. והדבר הזה הוא
סוד של חכמה, שלדוד אין (נימס) פרט
לשבעים השנים מאדם הראשון. והכל

קא מיירי והא כתיב, (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש. אמר רבי יהודה תחת השמש כתיב, שאני לעילא.

אמר רבי יוסי מאי כרוזא הכא. והא אמר רבי חזקיה אמר רבי חייא בההיא שעתא ממש דנפיק בר נש לעלמא בת זוגו אדמנת לו. אמר רבי אבא זכאין אנון צדיקיא דנשמתהון מתעטרין קמי מלכא קדישא עד לא ייתון לעלמא, דהכי תנינן בההיא שעתא דאפיק קדשא בריך הוא נשמתין לעלמא, כל אנון רוחין ונשמתין בלהו כלילן דבר ונוקבא דמתחברן בחדא.

ואתמסרן בידי דההוא ממנא שליחא דאתפקד על עדוניהון דבני נשא. ולילה שמייה, ובשעתא דנחתין ואתמסרן בידי מתפרשין, ולזמנין

לשון הקודש

הצדיקים שנשמותיהם מתעטרות לפני המלך הקדוש טרם יבאו לעולם. שפך שנינו, בשעה ההיא שהקדוש ברוך הוא מוציא נשמות לעולם, כל אותן הרוחות והנשמות, בלן כלולות זכר ונקבה שמתחברות יחד.

ונמסרות בידי אותו הממנה השליח שנתמנה על הרוחות בני האדם, ושמו

לפלוגי. אמר רבי יוסי, מה זה אומר, והרי כתוב (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש? אמר רבי יהודה, תחת השמש כתוב, שונה למעלה.

אמר רבי יוסי, מה פאן הכרוז, והרי אמר רבי חזקיה אמר רבי חייא, פאותה שעה ממש שיוצא אדם לעולם, בת זוגו מזמנת לו? אמר רבי אבא, אשרי

דָּא אַקָּדִים מִן דָּא וְאַחִית לְהוּ בְּנֵי נֶשָׂא. וְכֹד (מָחָא)
 מָטָא עֵידִן דְּזוּנָא דְּלֶחֹן. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּידַע
 אֲנוּן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין מִחֵבֵר לֹון כְּדִבְקָדְמִיתָא וּמְכַרְזָא
 עֲלֵייהוּ. וְכֹד אֶתְחַבְּרִן אֶתְעֵבִידוּ חַד גּוּפָא חַד נִשְׁמָתָא
 יְמִינָא וּשְׂמָאלָא כְּדָקָא חַזִּי, וּבְגִין כְּךָ אִין כָּל חֲדָשׁ
 תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְאִי תִימָא הָא תַּנִּינִן לִית זּוּנָא אֶלָּא
 לְפּוּם עוֹבְדוּי וְאַרְחוּי דְּכֹר נֶשׁ. הָכִי הוּא וְדָאִי. דָּאִי
 זְכִי וְעוֹבְדוּי אֶתְכַשְׁרִן, זְכִי לְהֵהוּא דִּילִיה לְאַתְחַבְּרָא
 בֵּיה כְּמָה דְּנַפִּיק.

אָמַר רַבִּי חֵיָא מָאן דְּאֶתְכַשְׁרִן עוֹבְדוּי בְּאֵן אֶתֶר
 יִתְבַּע (ס"א יתבא) תְּהוּא זּוּנָא דִּילִיה. אָמַר לִיה
 הָא תַּנִּינִן לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם כּו' וְיִשָּׂא בַת תַּלְמִיד
 חָכָם (ד"א ל"ג וקא חזי). דְּתַלְמִיד חָכָם כְּדוּנָא דְּמֵאֲרִיה
 אֶתְכַשְׁרִן בִּידִיה. תָּאנָא בְּרָזָא דְּמִתְנִיתָא כָּל אֲנוּן

לשון הקודש

שְׁנִינֵנו שְׂאִין זּוּנָא אֶלָּא לְפִי מַעֲשֵׂי וְדַרְכֵי
 הָאָדָם – כְּךָ זֶה וְדָאִי! שְׂאִים זּוּכָה וּמַעֲשֵׂי
 בְּשָׂרִים, הוּא זּוּכָה לְהִתְחַבֵּר עִם אוֹתוֹ
 שְׁלוֹ כְּמוֹ שְׂנֵינָא.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, מִי שְׂמַעְשֵׂיו בְּשָׂרִים,
 בְּאִיזָה מְקוּם יִבְקַשׁ וַיִּשְׁבֹּן אֶת זּוּנָו? אָמַר
 לוֹ, הָרִי שְׁנִינֵנו, לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם וְכו'
 וְיִשָּׂא בַת תַּלְמִיד חָכָם, וְדָא וְכָא רָאֵהוּ
 שְׁתַּלְמִיד חָכָם כְּדוּנָו רְבוּנוּ נִפְקַד בְּיָדוֹ.

לִילָה. וּבְשַׁעָה שְׂוִירְדוֹת וּנְמִסְרוֹת בְּיָדוֹ,
 נִפְרְדוֹת, וְלַפְעָמִים זֶה מְקַדִּים לְפָנֵי זֶה,
 וּמוֹרִיד אוֹתָם בְּבְנֵי הָאָדָם. וּבְשִׁמְנֵיע
 וּמִפְּהוּ זְמַן זּוּנָם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׂמַכִּיר אוֹתָן הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת מִחֵבֵר
 אוֹתָן כְּבְּרָאשׁוֹנָה וּמְכַרְזוֹ עֲלֵיהֶם.
 וּבְשִׁמְתְּחַבְּרִים, נַעֲשִׂים גּוּף אֶחָד וּנְשָׁמָה
 אַחַת, יְמִין וּשְׂמָאל כְּרָאוּי, וּמִשּׁוּם כְּךָ אִין
 כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְאִם תֵּאמַר, הָרִי

דָּאָתוּ בְּגִלְגּוּלָא דְנִשְׁמָתִין יְכַלִּין לְאַקְדָּמָא בְּרַחֲמֵי
 זְווגָא דְלַהוֹן. וְעַל הָאֵי אֲתַעְרוּ חֲבֵרֵיִיא. אִין נוֹשְׂאִין
 נְשִׂים בְּמוֹעֵד אֲבָל מִקְדָּשִׁין שְׂמָא יְקַדְּמוּ אַחַר
 בְּרַחֲמִים. וְשִׁפּוּר קְאָמְרוּ אַחַר דִּיִּיקָא, וְעַל כֵּן קָשִׁין
 זְווגִין קַמֵּיה דְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וְעַל כֵּלָּא (פְּנִים) וְדָאֵי
 כִּי יִשְׂרִים דְרַבֵּי יִי כְּתִיב.

רַבֵּי יְהוּדָה שָׁלַח לִיה לְרַבֵּי אֶלְעָזָר אָמַר הָא רָזָא
 דְּמַלְתָּה יְדַעְנָא, אֲנִין דָּאָתוּ בְּגִלְגּוּלָא דְנִשְׁמָתִין
 מֵאֵן אַתְר לָחוּ זְווגָא. שָׁלַח לִיה כְּתִיב, (שׁוֹפְטִים כ"א) מַה
 נַעֲשֶׂה לָהֶם לְנוֹתָרִים לְנָשִׁים וְגו'. וְכְתִיב לָכוּ וַחֲטַפְתֶּם
 לָכֶם וְגו'. פְּרָשְׁתָּא דְבְּנֵי בְּנִימִין אוֹכַח וְעַל הָאֵי תַּנְיִן
 שְׂמָא יְקַדְּמוּ אַחַר בְּרַחֲמִים. (כִּי אוֹתוּ אַחַר אִין לוּ בֵּת זְווגוּ, אֲבָל
 תַּשְׁבַּח דָּא כְּגוֹן בַּר נֶשׁ דְּנִסִּיב בֵּת זְווגִיה וְלֹא הוּוּ לִיה מְנַה בְּנִין וְמַת, יִמְתִּי אַחֻחֵי וְיִבְסֵם
 אֲתַתִּיה וְיִתְלִיד לִיה (דף צב ע"א) מְנַה בַּר. הָאֵי בַר הוּא מִיתָא דְאַחַדְרַת נִשְׁמָתִיה לְעֵלְמָא.

לשון הקודש

בגלגול נשמות – מאיזה מקום להם יש
 זְווגָא? שָׁלַח לוֹ, כְּתוּב (שׁוֹפְטִים כ"א) מַה נַעֲשֶׂה
 לָהֶם לְנוֹתָרִים לְנָשִׁים וְגו'. וְכְתוּב
 וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם וְגו'. פְּרָשְׁתָּא דְבְּנֵי בְּנִימִין
 מוֹכִיחַת, וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ שְׂמָא יְקַדְּמוּ אַחַר
 בְּרַחֲמִים. וְכִי אוֹתוּ אַחַר אִין לוּ בֵּת זְווגוּ? אֲבָל
 תַּמְצָא זֶה כְּמוֹ אָדָם שֶׁנִּשְׂאָ בֵּת זְווגוּ וְלֹא הָיוּ לוֹ
 מְנַה בְּנִים וְמַת, יָבֵא אַחֻי וְיִבְסֵם אֶת אִשְׁתּוֹ וְיִוָּלֵד
 לוֹ מְנַה בְּנִין. הַכֵּן הָיָה הוּא הַסֵּת שֶׁנִּשְׁמָתוֹ חֲזָרָה
 לְעוֹלָם, זֶה הוּא הָאֲחַר שְׂאִין לוֹ בֵּת זְווג אֵלָּא אִמּוּ.

שְׁנִינּוּ בְּסוּד הַמְשָׁנָה, כָּל אוֹתָם שְׂבָאוּ
 בְּגִלְגּוּל שֶׁל נִשְׁמוֹת, יְכוּלִים לְהַקְדִּים
 בְּרַחֲמִים אֶת זְווגָם. וְעַל זֶה הִעִירוּ
 הַחֲכָמִים, אִין נוֹשְׂאִים נְשִׂים בְּמוֹעֵד, אֲבָל
 מִקְדָּשִׁים, שְׂמָא יְקַדְּמוּ אַחַר בְּרַחֲמִים.
 וְיִפְהָ אָמְרוּ אַחַר בְּדִיּוּקָא, וְעַל כֵּן קָשִׁים
 הַזְווגִים לְפָנֵי הַקְדוּשָׁה בְּרִיד הוּא. וְעַל כֵּן
 פְּנִים וְדָאֵי כְּתוּב כִּי יִשְׂרִים דְרַבֵּי ה'.

רַבֵּי יְהוּדָה שָׁלַח לְרַבֵּי אֶלְעָזָר. אָמַר,
 הָרִי סוּד הַדְּבָר יְדַעְתִּי, אוֹתָם שְׂבָאוּ

דא הוא אחר דאין לו בת זוג אלא אפיה, ודא הוא שפא יקדמנו אחר ברחמים דיכול לאקדמא אחרא למיסב אתתיה דדא ברחמי ובצלוחתא ואף על גב דאמינא לך דיכול לאקדמא ברחמי לא יכיל אלא אם (הוא) בפעלה חייבא איהו ואיהו זפאה)

אמר רבי יהודה (השפא) האי הוא ודאי דקשין וזוגין קמי קדשא בריך הוא. זפאה חולקהון דישראל דאורייתא אולף להו ארחוי דקדשא בריך הוא, וכל טמורין וגניזא דגניזין קמיה. ודאי כתיב, (תהלים ט) תורת יי תמימה וגו'. זפאה חולקהי מאן דישתדל באורייתא ולא יתפרש מינה, דכל מאן דיתפרש מאורייתא אפלו שעתא חדא כמה דאתפרש מחיי דעלמא דכתיב, (דברים ל) כי היא חייך וארך ימך. וכתיב, (משלי ג) ארך ימים ושנות חיים ושלוה יוסיפו לך:

ויהי אברם בן תשעים שנה וגו'. רבי יוסי פתח ועמד בלם צדיקים לעולם יירשו ארץ (ישעיהו ס)

לשון הקודש

הוא, וכל הנסתרות והגנוזים שגנוזים לפניו. ודאי כתוב (תהלים ט) תורת ה' תמימה וגו'. אשרי חלקו של מי שמשתדל בתורה ולא נפרד ממנה, שכל מי שנפרד מן התורה אפלו שעה אחת, כמי שנפרד מחיי העולם, שכתוב (דברים ג) כי היא חייך וארך ימך, וכתוב (משלי ג) ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך. ויהי אברם בן תשעים שנה וגו'. רבי

זה הוא שפא יקדמנו אחר ברחמים, שיכול להקדים אחר לשא את אשתו של זה ברחמים ובתפלה. ואף על גב שאמרת לך שיכולים להקדים אחר ברחמים, לא יכול אלא אם (הוא) בפעלה הוא רשע והוא צדיק.

אמר רבי יהודה, ובעת זה הוא ודאי שקשים הזוגים לפני הקדוש ברוך הוא. אשרי חלקם של ישראל שהתורה מלמדת אותם את דרכי הקדוש ברוך